

Ortadoğu Güncesi

21 Ağustos 2012-20 Eylül 2012

Günce No: 46

Hazırlayan:

Seval KÖK, ORSAM Uzman Yardımcısı

21 Ağustos 2012: Şam yönetimine Rusya ile birlikte uzun zamandır destek veren Çin, Suriye konusunda, "özel çıkarı olmadığını ve soruna her zaman nesnel ve adil bir tavırla yaklaştığını" savundu.

21 Ağustos 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriye'deki kriz konusunda Şam yönetiminin attığı adımların doğru ama yetersiz olduğunu açıkladı.

22 Ağustos 2012: Özgür Suriye Ordusu (ÖSO), Esad güçleriyle yapılan çatışmaların ardından Halep'in yüzde 70'ine hakim olduklarını duyurdu.

22 Ağustos 2012: İran, yeni nükleer santrallerin inşası için isteyen ülkelerle işbirliği yapılacağını açıkladı.

22 Ağustos 2012: İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salihi, İsrail'in İran'a yönelik saldırı tehditlerinin propaganda ve psikolojik savaştan öte bir şey olmadığını söyledi.

22 Ağustos 2012: Fransa Başbakanı Jean-Marc Ayrault, ülkesinin, Suriyeli muhaliflere iletişim araçları ve korunma amaçlı mühimmat gönderdiğini açıkladı.

23 Ağustos 2012: İsraili ve Mısırlı yetkililerin, Sina konusunu görüşmek üzere, Kahire'de kamuoyuna açıklanmayan bir toplantıda bir araya geldikleri bildirildi.

23 Ağustos 2012: Uluslararası Af örgütü, "Halep'in kontrolünü ele geçirmeye çalışan hükümet güçleri ile muhalif savaşçılar arasındaki çatışmada sivillerin korkunç düzeyde şiddete maruz kaldığını" bildirdi.

23 Ağustos 2012: Türk ve Amerikalı yetkililer, ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın son Türkiye ziyareti sırasında Suriye için kurulması kararlaştırılan "operasyonel mekanizma" için ilk kez bir araya geldi.

24 Ağustos 2012: Almanya ve Fransa, Suriyeli sığınmacılara insani yardım yapılması amacıyla BM Güvenlik Konseyi'nde bir karar alınması için ortak çaba harcadığını açıkladı.

25 Ağustos 2012: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Suriye'de normal yönetime geçmeden de facto yönetimler ve alanlar ilan edilmesinin iç savaşı tetikleyebilecek bir tehlike olduğunu söyledi. Bakan Davutoğlu, Suriye'de ordu ve istihbaratın yapısının bozulmasını istemediklerini belirtti. Davutoğlu, "Şartlar zorlamadıkça Türkiye hiçbir zaman bu tarzda (askeri) bir müdahaleyi istemez. Kamu düzeninin bozulmayacağı şekilde bir planlama içinde olmamız lazım. Ama böyle bir duruma hazırlıklı olmak da görevimiz." dedi.

27 Ağustos 2012: Suriye'nin El İhbariye televizyonu, kaçırılan Türk gazeteci Cüneyt Ünal'ın görüntülerini yayınladı.

27 Ağustos 2012: Rusya ana muhalefet Komünist Parti Başkanı Gennadi Zyuganov, Suriye'nin kaybedilmesi durumunda, Rusya'nın jeopolitik açıdan büyük bir oyunla karşı karşıya kalabileceği uyarısı yaptı.

28 Ağustos 2012: İran'ın başkenti Tahran'da, 16. Bağılantısızlar Hareketi Zirvesi Dışişleri Bakanları Toplantısı başladı.

28 Ağustos 2012: Pekin'de resmi törenle karşılanan Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin, Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı Hu Cintao ile Suriye meselesini ele aldığı bildirildi.

29 Ağustos 2012: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Birleşmiş Milletler (BM) sisteminin tümüyle ve etkin bir şekilde devreye girerek, mülteci sorunu daha da büyümeden BM'nin alacağı tedbirlerle sorunun önüne geçilmesinin büyük bir önem taşıdığını söyledi. Davutoğlu, "Suriye içinde sığınmacıların korunması ve orada mümkünse kamplarda barındırılması konusunda BM'nin devreye girmesini bekliyoruz." dedi.

29 Ağustos 2012: Birleşmiş Milletler, su, elektrik ve sağlık gibi temel hizmet standartlarının iyileştirilmemesi halinde Gazze'nin 2020 yılına kadar yaşanılabilir bir yer olmaktan çıkacağını bildirdi.

30 Ağustos 2012: Fransa Dışişleri Bakanı Laurence Fabius, "Suriye'de uçuşa yasak bölge olmadan tampon bölge kurulmasının imkansız olduğunu" söyledi.

30 Ağustos 2012: Ruslar, İngilizlerin Kıbrıs'taki üsleri aracılığıyla Suriye'deki Esad muhaliflerine istihbarat vermesine tepki gösterdi.

30 Ağustos 2012: Alman hükümetinin göç ve uyumdan sorumlu Devlet Bakanı Maria Böhmer, insanlık adına bakıma muhtaç Suriyeli sığınmacıların Almanya'ya kabul edilmesinin mümkün olabileceğini belirterek, özellikle Almanya'da yakınları bulunan Suriyeli sığınmacılara yardımların artırılması çağrısında bulundu.

30 Ağustos 2012: BM Genel Sekreteri Ban Ki-mun, İran yönetiminin nükleer çalışmalar konusunda Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA) ile işbirliği yapmasını ve süreçle ilgili şeffaflık ve sorumlu bir tutum sergilemesini istedi.

30 Ağustos 2012: İspanya Başbakanı Mariano Rajoy ve Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande, Suriye konusunda "Çözüm Esad'ın yetkilerini bırakmasından geçiyor" mesajı verdi.

30 Ağustos 2012: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Birleşmiş Milletler'de yaptığı (BM) konuşmada Suriye hakkında sert açıklamalarda bulundu. Davutoğlu, 'Suriye'de dökülen kana son vermek için gerekli kararlılık gösterilmemiştir' derken, Suriye'deki çatışmaların insani boyutuna dikkat çekti.

30 Ağustos 2012: Rejim muhalifleriyle Suriye ordusu arasındaki kanlı çatışmalar sürerken bir kez daha kameralar karşısına geçen Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, ülkenin kuzeyinde Batılı ülkeler tarafından bir "tampon bölge" kurulmasını mümkün görmediğini söyledi.

31 Ağustos 2012: Fransa Dışişleri Bakanı Laurent Fabius, "Suriye yönetiminin kimyasal silah kullanması halinde, uluslararası yanıtın derhal ve çok çabuk olacağını" söyledi.

31 Ağustos 2012: İtalya, Türkiye'ye sığınan onbinlerce Suriyeli için 30 tonu bulan yardım malzemesi gönderildiğini bildirdi.

1 Eylül 2012: Rusya'nın İran'ın Buşehir kentinde inşa ettiği nükleer santral tam kapasite çalışmaya başladı. Rus şirket Atomstroyexport tarafından inşa edilen İran'ın ilk nükleer santrali için 1970'li yıllardan bu yana çalışmalar sürüyordu.

1 Eylül 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, herkesin özgür bir Suriye devleti görmek istediğini söyledi.

1 Eylül 2012: Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Gennadi Gatilov, isim vermeden bazı ülkelerin Suriyeli muhaliflere füze sistemleri verdiklerini iddia etti.

1 Eylül 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, BM Güvenlik Konseyi'nin Suriye'de yabancı müdahale ya da devrimi destekleme hakkının olmadığını belirtti.

2 Eylül 2012: İran ve Kuzey Kore yönetimi arasında bilim ve teknoloji alanlarında işbirliği anlaşması imzalandı.

2 Eylül 2012: Gazze'deki Filistin meclisi bugün düzenlediği olağanüstü toplantıda Başbakan İsmail Heniye'nin sunduğu kabine değişikliğini onayladı.

2 Eylül 2012: İsveç'in başkenti Stockholm'de Suriye Milli Konseyi ile bir araya gelen İsveç Dışişleri Bakanı Carl Bildt, ülkesinin Suriyeli muhaliflere yardım edebileceğini söyledi.

3 Eylül 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriye konusunda prensip olarak Rusya ve ABD'nin yaklaşımlarının çatışmadığını söyledi.

3 Eylül 2012: Lübnan Başbakanı Necib Mikati, Suriye yönetiminden Lübnan sınırındaki saldırılarını derhal durdurmasını istedi.

4 Eylül 2012: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Irak Ulusal Meclis Başkanı Usame Nuceyfi ile görüştü. Görüşmede, Irak'taki son durum başta olmak üzere Suriye ve Ortadoğu bölgesini ilgilendiren konuların ele alındığı bildirildi.

4 Eylül 2012: Suriye Enformasyon Bakanı İmran ez-Zu'bi'nin, Suriye'de dökülen kandan Mısır'ı da sorumlu tutmasıyla ilgili açıklama yapan Mısır Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Amr Rüşdi, Suriye'nin Kahire'yi suçlamak yerine ülkedeki şiddeti durdurmaya odaklanması gerektiğini belirtti.

4 Eylül 2012: Suriyeli muhalifler düzenledikleri basın toplantısıyla Türkiye'den silah yardımı

almadıklarını dile getirdi. Esad rejiminin kasıtlı olarak gazetecileri öldürdüğünü vurgulayan muhalifler, “Biz uluslararası toplumdan siyasal, lojistik ve basit bir kaç tane silah desteği vermesini bekliyoruz. Allah’a çok şükür savaşıcak ordumuz var.” şeklinde beklentilerini ifade etti.

4 Eylül 2012: Hamas, Batı Şeria’da gelecek ay yapılacak yerel seçimlerde parti listesinden herhangi bir grubu veya bağımsız hiçbir adayı desteklemeyeceğini açıkladı.

5 Eylül 2012: BM Genel Sekreteri Ban Ki-mun, Suriye’de hem iktidarı hem de muhalefeti çok sayıda insan hakları ihlalinde bulunmakla suçladı.

5 Eylül 2012: Yemen’in başkenti Sana’da eski Cumhurbaşkanı Ali Abdullah Salih’in dokunulmazlığının kaldırılması ve yargılanması amacıyla protesto gösterisi düzenlendi.

5 Eylül 2012: Filistin makamları, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu’na, eylül ayı sonunda üyelik talebini sunma kararı aldı.

5 Eylül 2012: Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi; Türkiye, İran ve Suudi Arabistan’la Suriye konulu bir toplantı yapacaklarını söyledi.

5 Eylül 2012: Çin, İran nükleer çalışmalar sorununun diplomasi ile barışçıl yollardan çözülmesinden yana olduğunu ve tek taraflı yaptırıma karşı çıktığını yineledi.

5 Eylül 2012: Irak’ın kuzeyindeki Bölgesel Kürt Yönetimi (IKBY) Başkanı Mesud Barzani, Irak Hükümeti’nden IKBY’ye karşı “mali baskı kartını” kullanmamasını istedi.

6 Eylül 2012: BM Genel Sekreteri Ban Ki-mun, Suriye konusunda harekete geçmekte başarısız olduğu gerekçesiyle BM Güvenlik Konseyi’ni eleştirdi.

6 Eylül 2012: Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi’ye Suriye Ulusal Konseyi’ni(SUK) tanıması için çağrıda bulundu.

6 Eylül 2012: Irak ve Libya’nın iki ülke arasındaki diplomatik ilişkilerin yeniden başlaması konusunda anlaşığı bildirildi.

6 Eylül 2012: Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Suriye’de değişime ihtiyaç olduğunu, ancak bunun kansız olması gerektiğini söyledi. Putin, “Bizim görüşümüze göre, şu anda en önemli konu şiddetin durması; iktidar, isyancı olarak tanımlanan silahlı muhalefet ya da diğerlerinin birlikte müzakere masasına oturtulması. Burada ülkenin geleceğinin belirlenmesinde yer alacak tarafların güvenliğinin sağlanması gerekiyor. Bundan sonra ülkenin iç organizasyonu ile ilgili bir kısım adımlar atılabilir.” dedi.

7 Eylül 2012: Filistin Başbakanı Selam Fayyad, Filistin’deki ekonomik kriz ve protesto gösterileri nedeniyle istifa edeceği söylentilerine ilişkin yaptığı açıklamada, “Filistin’de durum netleşene kadar görevimi bırakmayacağım” dedi.

7 Eylül 2012: Katar’ın Mısır ekonomisine yönelik destek planı çerçevesinde Mısır Merkez Bankası’nda açacağı 2 milyar dolarlık mevduatın tamamını gelecek üç ay içerisinde göndereceği bildirildi.

7 Eylül 2012: NATO Genel Sekreteri Anders Fogh Rasmussen, NATO olarak Suriye’ye askeri müdahalede bulunma niyetinde olmadıklarını söyledi.

7 Eylül 2012: İran’da cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 2013 yılında 14 Haziran tarihinde yapılacağı açıklandı.

8 Eylül 2012: Lübnan Ordusu, Mikdad aşireti tarafından kaçırılan 20 Suriye ve bir Türk vatandaşının kurtarılması için başkent Beyrut’un güneyinde operasyon düzenledi.

9 Eylül 2012: Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad’ın gitmesi ve bu ülkedeki şiddetin sona ermesi gerektiğini söyledi.

9 Eylül 2012: Mısır Başbakanı Hişam Kandil, hükümetin ekim sonunda yeni anayasayı referanduma sunmayı planladığını söyledi.

9 Eylül 2012: Irak’ta, hakkında idam kararı verilen Irak Sünni Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık El Haşimi, çeşitli temaslarda bulunmak üzere

İstanbul'dan Ankara'ya geldi. Dışişleri Bakanlığı konutuna geçen Haşimi'yi, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu karşıladı.

10 Eylül 2012: Gazze'deki Hamas Yönetimi, İran Kültür Bakanlığı ile kültürel işbirliği anlaşması imzaladı.

10 Eylül 2012: Hakkında Irak Yüksek Mahkemesi tarafından idam kararı verilen Irak Sünni Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık Haşimi, bu kararı tamamen reddettiğini ve asla kabul etmeyeceğini söyledi. Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyen Haşimi, kararın siyasi olduğunu düşündüğünü dile getirdi. Adil bir mahkeme olması halinde yarın Bağdat'a gitmeye hazır olduğunu ifade eden Haşimi, bunun için Birleşmiş Milletler (BM)'e de başvuruda bulunduğunu aktardı.

10 Eylül 2012: Türkiye'nin Kahire Büyükelçisi Hüseyin Avni Botsalı ve Suriye'deki çatışmaların ardından Türkiye'ye çağrılan Şam Büyükelçisi Ömer Önhon, Arap Birliği Genel Sekreteri Nebil el-Arabi'yi ziyaret etti.

10 Eylül 2012: Lübnan Başbakanı Necip Mikati, "Suriye'de bulunan 11 Lübnanlı rehinenin serbest bırakılması için Türkiye'nin önemli rol oynadığını söyledi.

10 Eylül 2012: Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) siyasi danışmanı Bessam Dade, aldıkları ortak karar doğrultusunda BM ve Arap Birliği Özel Temsilcisi El-Ahdar el-İbrahimi ile herhangi bir temasta bulunmayacaklarını belirtti.

11 Eylül 2012: Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Mihail Bogdanov, Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad'ın halkın başka bir ismi desteklemesi durumunda iktidardan ayrılacağını kendilerine ilettiğini söyledi.

11 Eylül 2012: Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Ban Ki-mun, geçen yıl Muammer Kadafı rejimini deviren devrimin ardından yaklaşık 7 bin tutuklunun bulunduğu Libya'daki yöneticilere, bu tutukluları yargılamaları ya da serbest bırakmaları çağrısında bulundu.

11 Eylül 2012: Irak'ın kuzeyindeki Bölgesel Kürt Hükümeti, Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Ta-

rık Haşimi hakkındaki idam kararının ülkedeki mevcut sıkıntıları daha da derinleştirip çıkmaza koyacağını açıkladı.

12 Eylül 2012: Venezuela Devlet Başkanı Hugo Chavez, Suriye'deki krizi çözmek için Bağlantısız ülkelerden bir grup oluşturulması teklifini değerlendirdiğini söyledi.

12 Eylül 2012: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriye'de yaşanan trajediye kayıtsız tavrın kabul edilemez olduğunu söyledi.

12 Eylül 2012: Ürdün Kralı Abdullah, Suriye'de "olası bir parçalanmadan" endişe duyduğunu söyledi.

12 Eylül 2012: Şam Alimleri Birliği Başkanı Usame El Rifai, Türkiye ile Suriye halkları arasında tarihi, kültürel ve akrabalık bağlarının bulunduğunu ifade ederek Esad sonrası Suriye'nin Türkiye gibi olmasını arzu ettiklerini söyledi. Türkiye'yi ekonomik, kültürel ve hukuk alanında Türkiye'yi örnek almak istediklerini ifade eden El Rifai, "Yeni Suriye'nin her alanda Türkiye gibi olmasını temenni ediyoruz." dedi.

13 Eylül 2012: Arap Birliği Genel Sekreteri Nebil Arabi, BM Suriye Temsilcisi el-Ahdar İbrahimi ile Katar Başbakanı ve Dışişleri Bakanı Hamdan bin Casim, Suriye krizini ele almak üzere merkezi Kahire'de bulunan Arap Birliği'nde bir araya geldi.

13 Eylül 2012: Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi, Kahire'deki yabancı elçiliklere izin vermeyeceklerini söyledi. Mursi, "Mısır halkı bu tür kanunsuz eylemleri reddediyor." dedi. Mursi, Mısır'ın modern bir anayasal devlet olma yolunda ilerlediğini dile getirdi.

13 Eylül 2012: ABD Başkanı Barack Obama, Mısır'ın ne müttefikleri ne de düşmanları olduğunu söyledi.

13 Eylül 2012: İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague, Suriye'ye askeri müdahaleyi uzak bir ihtimal olarak görmediklerini belirtti.

14 Eylül 2012: Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (UAEK) Başkanı Yukiya Amano, İran'ın

kurumun mesajını anlaması ve işbirliği yapması gerektiğini söyledi.

14 Eylül 2012: Irak Başbakanı Nuri el-Maliki, Suriye halkının birliğini sağlayacak ve ülkeyi iç savaşa sürüklemekten koruyacak çözüm önerilerine destek olacaklarını bildirdi.

15 Eylül 2012: Şam'da temaslarda bulunan Birleşmiş Milletler (BM) ve Arap Birliği Suriye Özel Temsilcisi El Ahdar El İbrahimi Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ile görüştü.

15 Eylül 2012: Muhaliflerin şiddet içeren görüntülerinin imajlarını zedelediğini düşünen Özgür Suriye Ordusu (ÖSO), bünyesindeki işlenecek savaş suçlarını engellemek için askerî mahkemeler kurdu. Yönetim yapısını da değiştirerek idareyi askerî kökenli olmayanların da bulunduğu 3 kişilik bir komiteye devreden ÖSO, komitede Türkmen asıllı Abdülkadir Salih'e de yer verdi.

16 Eylül 2012: Birleşmiş Milletler ve Arap Birliği'nin yeni Suriye Özel Temsilcisi El-Ahdar el-İbrahimi, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'la ilk görüşmesini gerçekleştirdi.

16 Eylül 2012: Irak Başbakanı Nuri el-Maliki, Hz. Muhammed'e hakaret içeren filmi bir "fitne" olarak niteleyerek, "Bu oyunun arkasında Siyonist örgütler var" dedi.

17 Eylül 2012: Türkiye, Arap Baharı ile birlikte rejim değişikliğine giden ülkelere yardımlarını sürdürüyor. Türkiye, daha önce Libya ve Tunus'a yaptığı toplam 800 milyon dolarlık yardımdan sonra bu kez de Mısır'a 2 milyar dolarlık finansman yardımında bulunacak.

17 Eylül 2012: Suriye'deki Esad rejimine siyasi alanda verdiği açık desteğin yanı sıra askerî yardım da yaptığı iddiaları yaygın olarak dile getirilen İran, ilk kez bu iddiayı resmen kabul etti.

17 Eylül 2012: ABD'nin BM Daimi Temsilcisi Büyükelçi Susan Rice, Libya'nın Bingazi kentindeki ABD konsolosluğuna düzenlenen saldırının planlı olmadığını söyledi.

18 Eylül 2012: Mısır'ın inisiyatifıyla oluşturulan Suriye 'Dörtlü' Temas Grubu, dışişleri bakanları

düzeyindeki ilk resmî toplantısını dün Kahire'de yaptı.

18 Eylül 2012: Türkiye, İran ve Mısır dışişleri bakanlarının katılımıyla Kahire'de düzenlenen "Suriye toplantısı" sona erdi. Davutoğlu, "Toplantının, Kahire'de yapılmış olması semboliktir. Çünkü burada halkın istekleri doğrultusunda bir değişim oldu ve halkın oylarıyla işbaşına gelen bir yönetim var. Umarım, Suriye halkının da başına kendi seçtiği bir yönetim gelir" diye konuştu.

18 Eylül 2012: İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague, Suriye'ye askerî müdahalenin ancak ABD'nin tam desteği ile mümkün olabileceğini söyledi.

19 Eylül 2012: İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salih, Suriye'de sürpriz bir şekilde değil de, aşamalı bir şekilde yapılacak değişime destek vereceklerini belirtti.

19 Eylül 2012: Brezilya Dışişleri Bakanı Antonio Patriota, ülkesinin Suriye'ye yönelik herhangi bir askerî müdahaleyi desteklemediğini belirtti.

19 Eylül 2012: Suriye ordusu ile Özgür Suriye Ordusu arasında Akçakale Sınır Kapısı'nın karşısında yer alan Tel Abyad Sınır Kapısı'nda başlayan çatışma muhaliflerin galibiyeti ile sonuçlandı. Sınırdaki Suriye bayrağını indiren muhalifler, kendi bayraklarını göndere çekti.

19 Eylül 2012: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Suriye'deki savaşın "sadece kendi ülkesini değil İsrail karşıtı direniş eksenini de hedef aldığını" ileri sürdü.

20 Eylül 2012: Avustralya hükümeti Esad rejimi mağduru bin Suriyeliye kapılarını açtı.

20 Eylül 2012: Suriye'yi ziyaret eden İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salih, Devlet Başkanı Beşar Esad ile yaptığı görüşmede ülkesinin desteğini yineledi. Salih, "Suriye yönetimine sınırsız desteğimiz sürüyor." dedi.

20 Eylül 2012: Hamas'ın, Suriye'deki bürosunu daimi olarak kapattığı ve burada görev yapan personelin Mısır'ın başkenti Kahire'ye nakdedildiği bildirildi.